

โรคไข้ปวดข้อยุงลาย (ไข้ชิคุนกุนยา, Chikungunya fever)

โรคไข้ปวดข้อยุงลาย (Chikungunya fever) เป็นโรคที่มีรายชื่อย่อยในรายงาน 506 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 (ค.ศ.2008) กำหนดให้รายงานตามนิยามของสำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่ พ.ศ. 2551 และฉบับปรับปรุงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2552 (ค.ศ. 2009) ตั้งแต่กรณีผู้ป่วยสงสัยจนถึงผู้ป่วยยืนยัน รวมไปถึงกรณีแพทย์สงสัย/วินิจฉัย

ในปี พ.ศ. 2551 เริ่มพบการระบาดของโรคไข้ปวดข้อยุงลายในเดือนสิงหาคม โดยมีรายงานผู้ป่วยทั้งสิ้น 2,494 ราย จาก 8 จังหวัด อัตราป่วย 3.95 ต่อประชากรแสนคน ส่วนปี พ.ศ. 2552 ได้รับรายงานทั้งสิ้น 52,057 ราย จาก 58 จังหวัด อัตราป่วย 82.03 ต่อประชากรแสนคน ทั้งสองปีไม่พบรายงานผู้ป่วยเสียชีวิต การระบาดเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่องจากปี พ.ศ. 2551 สูงสุดในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2552 หลังจากนั้นจึงเริ่มลดลงตามลำดับ โดยไม่พบลักษณะการระบาดตามฤดูกาล (รูปที่ 1 และ 2) ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้รับรายงานคาดว่าน้อยกว่าความเป็นจริง และมีจำนวนจำกัด จึงอาจไม่สะท้อนลักษณะการระบาดตามฤดูกาลชัดเจน เมื่อมองภาพรวมระดับประเทศ

ในปี พ.ศ. 2553 (ค.ศ. 2010) สำนักโรคติดต่อวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยทั้งสิ้น 1,565 ราย อัตราป่วย 2.46 ต่อประชากรแสนคน ไม่พบรายงานผู้ป่วยเสียชีวิต อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิงเท่ากับ 1:1.8

พบผู้ป่วยทุกกลุ่มอายุ โดยพบสูงสุด 3 อันดับแรกคือกลุ่มอายุ 45 – 54 ปี อัตราป่วย 2.85 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 15 – 24 ปี (2.80), 25 – 34 ปี (2.69), 35 – 44 ปี (2.69) และ 10 – 14 ปี (2.64) (รูปที่ 3) สัดส่วนอาชีพที่พบสูงสุด คือ เกษตรกรรม ร้อยละ 29.01 รองลงมาคือรับจ้าง (27.99) และนักเรียน (18.79)

ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลชุมชนสูงสุด ร้อยละ 67.16 รองลงมาเป็นโรงพยาบาลทั่วไป/โรงพยาบาลศูนย์ (20.72) สถานีอนามัย (10.86) และคลินิก/โรงพยาบาลเอกชน (10.86) เป็นผู้ป่วยนอก 1,326 ราย ร้อยละ 84.84 และผู้ป่วยใน 237 ราย (15.16)

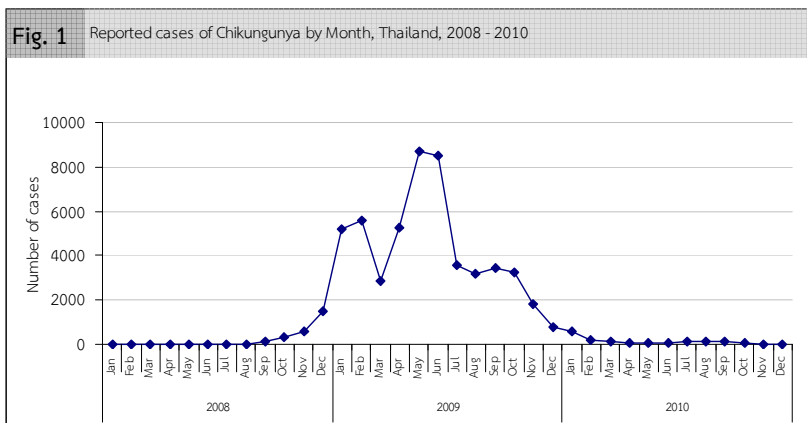
ภาคที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ ภาคใต้ 15.33 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ ภาคกลาง (0.90) ภาคเหนือ (0.08) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (0.02) จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ จังหวัดพัทลุง (45.81) นครศรีธรรมราช (32.9) ชุมพร (24.34) ภูเก็ต (21.44) สุราษฎร์ธานี (16.85) พังงา (15.45) ระยอง (12.92) นราธิวาส (11.06) กระบี่ (9.31) และประจวบคีรีขันธ์ (9.08) (รูปที่ 4) พบผู้ป่วยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล 1,150 ราย ร้อยละ 73.48 และเขตเทศบาล 415 ราย ร้อยละ 26.52

ในปี พ.ศ. 2553 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้รับสิ่งส่งตรวจหาเชื้อชิคุนกุนยาทั้งสิ้น 281 ตัวอย่าง ส่งตรวจโดยวิธี HI พบผลบวก 113 จาก 254 ตัวอย่าง คิดเป็น ร้อยละ 44.5 ส่งตรวจโดยวิธี RT-PCR พบผลบวก 3 จาก 35 ตัวอย่าง (8.6) และส่งตรวจโดยวิธี ELISA พบผลบวก 7 จาก 10 ตัวอย่าง (70)

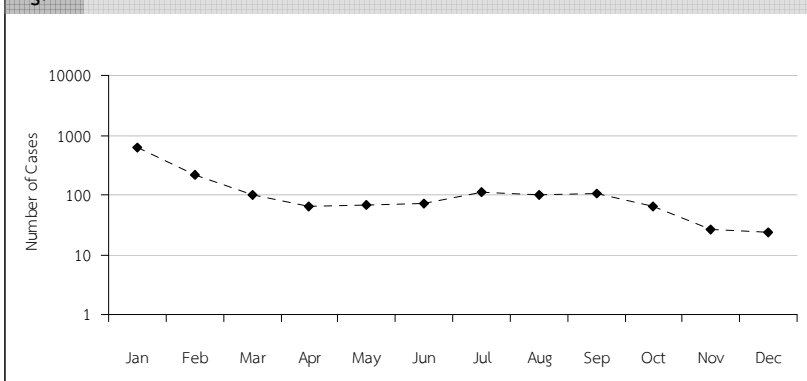
สรุป ปี พ.ศ. 2553 โรคไข้ปวดข้อยุงลายมีอัตราป่วยลดลง พบอัตราส่วนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย กลุ่มอายุ 45 – 54 ปี พบอัตราป่วยสูงสุด อาชีพเกษตรกรรมมีสัดส่วนสูงสุด ร้อยละ 29.01 อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 73.48 ส่วนใหญ่ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลชุมชน ร้อยละ 67.16 ภาคและจังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ ภาคใต้ 15.33 ต่อประชากรแสนคน และจังหวัดพัทลุง 45.81 ต่อประชากรแสนคน

ผู้เรียบเรียง

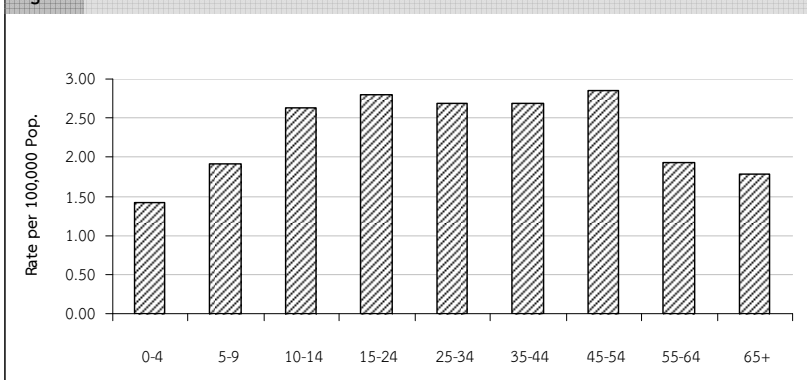
ปภาณิจ สวงโท และ ธราวิทย์ อุปพงษ์

Fig. 2 Reported Cases of Chikungunya, by Month, Thailand, 2010

Fig. 3 Reported Cases of Chikungunya per 100,000 Population, by Age-group, Thailand, 2010

Fig. 4 Reported Cases of Chikungunya fever per 100,000 Population, by Province, Thailand, 2010

